

Jaro IX. N-o 5-6.

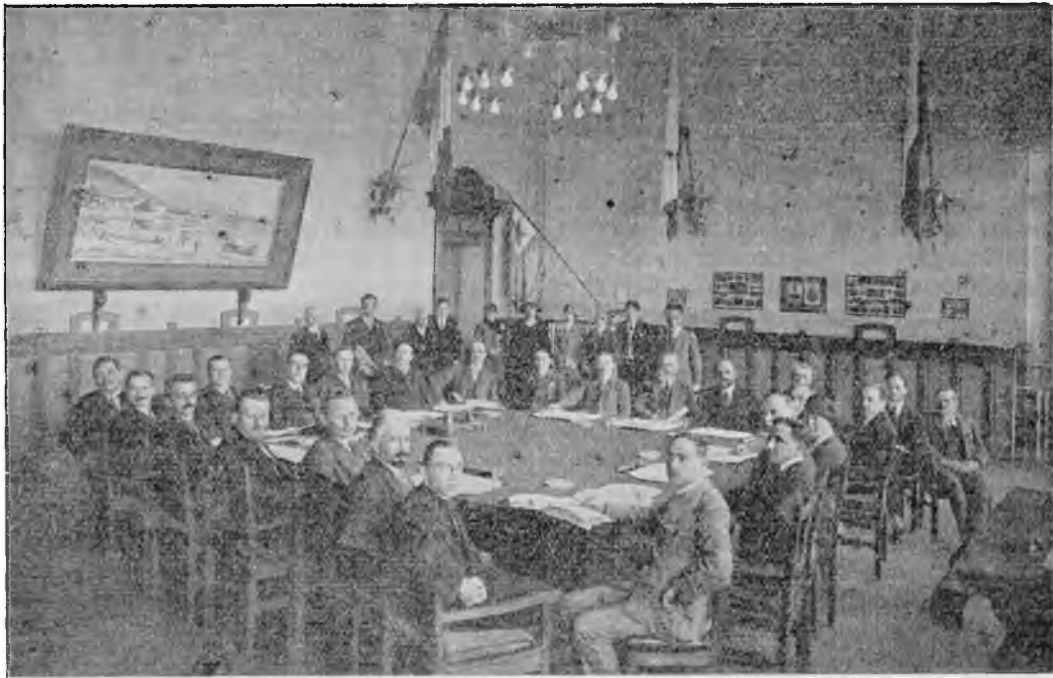
MONATA

Majo-Junio 1926.

LA PROGRESO

OFICIALA ORGANO DE ĈEĤOSLOVAKA ASOCIIO ESPERANTISTA
REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO: PRAHA-VII. SOCHAŘSKÁ 333.

Jrabono (10 numeroj) Kč 20.—; fremdlando Kč 25.— (aŭ 4 sv. fr.) Escepto: Aŭstrio, Jugoslavio, Pol-
lando kaj landoj de Stockholma interkonsento: 3 sv. fr. Konto de Poŝta Ĉekoficejo Praha: N-ro 34.271

ESPERANTO-KONFERENCO EN LOCARNO

Aprilo 1926

FESTO DE SOKOLOJ

Laŭ H. J. esperante skribis O. Ginz, Praha.

Kio estis la Olimpiaj ludoj por la antikva Grekujo, estas la Festo de la Federacio Sokola*) por Ĉeĥoslovakio. La tuta nacio kunvenos dum la 4., 5. kaj 6. de julio nunjare, kiuj estos la ĉefaj tagoj de la festo, en la ĉefurbo por rigardi la admirindajn rezultojn, kiujn atingis la laboro de la Ĉeĥoslovaka Federacio Sokola, unu el la plej grandaj gimnastaj unuigoj en la mondo. El ĉiuj partoj de la terglobo alvenos Ĉeĥoslovakoj kaj eksterlandanoj al Praha kaj partoprenos en unu el la plej belaj imageblaj spektakloj de la fizika kaj morala forto. La nunjara VIIIa Festo de la Sokoloj estos pli grandioza ol estis iu antaŭa.

La Ĉeĥoslovaka Federacio de Sokoloj estis fondita en la jaro 1862 en la tempo de granda nacia subpremado, de Miroslav Tyrš (1832-1884), profesoro de estetiko kaj de artistorio en la universitato de Praha kaj de lia bopatro Jindřich Fügner. En la organizo ĝiaj kreantoj vidis modernan realigon de la antikva idealo de „kalokagathia“, de la belo kaj bono. Ĝi volis esti lernejo de fizika beleco, forto kaj fleksebleco kaj samtempe lernejo de disciplino, de volo kaj de patrujamo.

La komenco de la Federacio estis modesta, la unua Federacia Kongreso unuigis 2300 membrojn, el kiuj 720 partoprenis la publikajn ekzercojn. Nunjare anoncis sian aktivan partoprenon en la VIIIa Festo sume 127.215 Sokoloj, el kiuj 60.761 viroj kaj 31.279 virinoj, ceteraj estas gejunuloj.

La ciferoj ne surprizos, se oni scias, ke estas organizitaj en la Ĉeĥoslovaka Federacio de Sokoloj en 3151 lokaj grupoj 628.011 membroj, inter kiuj 246.082 estas viroj kaj 93.412 virinoj, 72.607 gejunuloj kaj 215.910 gelernantoj.

Pro la diverseco de la ekzercoj kaj pro la multnombra partoprenantaro estos necese okazigi la tutan programon dum kelkaj sinkvaj semajnoj. De la 6-a de junio ĝis 4-a de julio estas ĉiuj dimanĉoj rezervitaj por la festoj. La unuaj dimanĉoj juniaj estas dediĉitaj al malgrandaj sokoloj, lernantoj el la regiono de Praha. La Festo mem estos inaŭgurita 28-an de junio per grandaj ekzercoj de la junuloj, ĝiaj ĉefaj tagoj komencos la

4-an de julio. La tiam okazontaj grandaj kolektivaj ekzercoj estos sendube la plej bela parto de la programo el vidpunkto de la rigardanto. Estas vere senkompara vidaĵo rigardi 14.400 virojn kaj poste la saman nombron da virinoj fari en la grandega stadiono egalajn, graciajn kaj ritmajn movojn kun admirinda precizeco. La stranga siblanta tono de ĉi tiuj rapide moviĝantaj miloj da fortaj brakoj, la facilmoza svingado de la 14.000 elastaj virinaj korpoj kun la ŝanĝo de la koloroj blua, blanka kaj ruĝa laŭ la movo de la gimnastinoj, ĉio akompanata de gajaj tonoj de la muziko — estas vidaĵo vere unika. Aperos tie plej bonaj ĉeĥaj atletoj, anoj de la ĉeĥoslovaka armeo kaj Sokoloj de aliaj slavaj nacioj.

Por ebligi la nunjarajn grandiozajn ekzercojn, estis trovita nova loko por ili inter la reĝa kastelo Hradčany kaj la Blanka Monto, post la monaĥejo de Strahov. Tie la Sokoloj konstruis kun helpo de la registaro, kiu subvenciis la konstruadon per 11 milionoj da ĉeĥaj kronoj, novan grandan stadionon. La ĉefurbo Praha dediĉis 3¹/₂ milionojn da kronoj por konstruo de la akvokonduko, de elektra fluo kaj de specialaj tramlinioj al la stadiono. La stadiono okupos 320.000 kvadratajn metrojn kaj povos enteni 130.000 rigardantojn.

La organizo de la festo devenigis grandan vicon da teknikaj, ekonomiaj kaj financaj problemoj, el kiuj kelkaj estis tre malfacilaj.

Jam antaŭ multaj monatoj estis necese aranĝi metode la preparojn por la ekzercoj. La tasko de la personoj, kiuj instruis en la lokaj grupoj por la kolektivaj ekzercoj, ne estis facila, ĉar en la stadiono mem sole unu komuna provo povos okazi. Ĉiu gimnasto devas trairi severajn ekzamenojn, antaŭ ol li povos partopreni publikajn ekzercojn.

Ankaŭ konsiderindajn financajn oferojn postulas de la Sokoloj la aranĝo. Oni kalkulas, ke minimuma elspezo de ĉiu partoprenanto estos proksimume 330 ĉeĥoslovakaj kronoj (10 usonaj dolaroj), kiu sumo estas por laboristo sufiĉe alta, precipe se oni kalkulas, ke estas ofte kelkaj samfamilianoj Sokoloj.

Grandaj estas ankaŭ la problemoj de la transporto kaj de la loĝigo, kiuj devas esti solvitaj. Oni atendas dum la festaj tagoj alvenon de 600.000 personoj al Praha. Komitato konsistanta el 600 personoj zorgos, ke tiurilate estu ĉiuj deziroj plenumitaj.

*) Sokol — ĉeĥa vorto signifanta „falko“; tiel estis nomataj bravaj junuloj en la antikvaj heroaj kantoj de la slavo. La nomon akceptis la gimnasta unuigo en Ĉeĥoslovakio kaj en aliaj slavaj landoj.

Esperanto-
Konferenco
en Locarno

Internacia
Centra
Komitato

La Festo de la Federacio Sokola havas grandan signifon ne sole por la Sokoloj mem, sed ankaŭ por la tuta lando kaj nacio. Ĝi estos pruvo de viva forto de la ĉeĥoslovaka popolo, manifestado de pura idealismo, alta leciono de oferema spirito en servo de la tuto.

Ĉeĥoslovakio ĝoje atendas gastojn el la tutmondo.

EL ĈEĤOSLOVAKIO

Se iu tiuj ĉi koncizaj notoj speciale interesas iun el niaj eksterlandaj legantoj, la redakcio povas peri detalan informon.

Fervojan rabaton por bangastoj koncedis ministerio de ĉeĥoslovakaj fervojoj. Vizitanto restanta en iu ĉeĥoslovaka banloko almenaŭ 10 tagojn pagas por la revenbileto fervoja duonan prezon.

Ĉeĥoslovaka Ruĝo Kruco estas unu el la plej fortaj branĉoj eŭropaj de ĉi tiu internacia institucio. Ĝi posedas en la lando 644 lokajn grupojn kun 221.725 membroj, la junula sekcio 279.872 membrojn. La havaĵo de la societo valoras 13,000.000 Kč. Ĉeĥoslovaka Ruĝa Kruco preparis ĝis nun 15.000 personojn por helpa servo, ĝi havas 50 helpajn staciojn kun 26 aŭtomobiloj. Ĝi fondis kaj administras 164 tendarojn de junuloj, 109 malsanulejojn, resanigejojn, infangardenojn ktp. Por klarigo de siaj celoj kaj por ĝenerala eduko de la loĝantaro pri sana vivo aranĝis la Ĉ. R. K. 4.983 paroladojn, kiujn aŭskultis proksimume 1,500.000 personoj.

Nova radiostacio de sama tipo kiel London 2 L. O. estis malfermita en aprilo en Brno. En ĝia programo estas ankaŭ esperantokurso, la unua ĉeĥoslovaka radiokurso de esperanto.

Poŝtmarkoj ĉeĥoslovakaj por rilato kun eksterlando aperis 1-an de junio. Ĉiuj 3 valoroj (1-20, 1-50 kaj 2-50 Kč) havas la saman bildon de la ka-

stelo Karlštejn. Ankaŭ novaj poŝtkartoj por eksterlando simptaj kaj duoblaj (kun p-karto por respondo) estis eldonitaj. Al la nunjara Sokola festo aperis specialaj poŝtmarkoj po 50 hal., 1, 2 kaj 3 Kč kaj poŝtkartoj po 50 hal. La Sokolaj poŝtaĵoj estas vendataj kun 100 procenta alpago por celoj de la festo.

Ŝoseoj en Bohemio. Laŭ nombro de la ŝoseoj Bohemio estas sur tria loko inter la landoj eŭropaj havante meze 711 metrojn da vojoj sur 1 kvadrata kilometro. Sume estas en Bohemio 37.000 km da distriktoj kaj ŝtataj ŝoseoj.

Ĉeĥoslovakaj Sokoloj en Lyon venkis en la internacia gimnasta konkuro, gajninte la unuan lokon; la duan lokon akiris la sudslavoj. Post ili venis francoj kaj ĉiuj ceteraj nacioj.

Aera trafiko al ĉeĥoslovakaj banlokoj. La 1-an de junio estis malfermita la fluglinio inter Praha kaj Mariánské Lázně. Ĉiutage flugas aeroplanoj transportantaj pasaĝerojn kaj poŝtaĵojn el la ĉefurbo al la banloko kaj reen.

Agrikultura ekspozicio okazinta dum nunjara majo en Praha atingis grandan sukceson. Rilate la kvaliton de la objektoj tie montrataj kaj la grandecon de la okupita spaco, estas la ĵus fermita ekspozicio inter la unuaj ĝisnunaj. Estis tie videblaj la rezultoj de la bredado de diversa agrikultura bretaro, ĉevaloj, bovoj, porkoj, kortbirdoj kaj hundoj de plej bonaj specoj. La fama ĉeĥoslovaka industrio de agrikulturaj maŝinoj estis tie komplete reprezentita. Ĉies atenton meritis la zorge aranĝitaj ekspozicioj de specialaj fakoj, kulturado de lino estis tie montrata kun ĉiuj detaloj, same la promese evoluiganta ĉeĥoslovaka kulturado de silkraŭpo, la ŝtataj entreprenoj tabakaj montris tie prilaboradon de tabako. Granda aparta fako estis dediĉita al ekspozicio pri la nuna stato de la ĉeĥoslovakaj ŝoseoj kaj stratoj.

Esp. nálepky, 100 kusů, 13 různých druhů za 5 Kč. Obstará Vám Progreso.

RILATADO KUN HOMOJ

De Prentice Mulford.

Esti en rilatoj kun ĉagrenitaj aŭ nedecidemaj homoj, ofte kunveni kun homoj kole-raj aŭ facile ekkolereblaj, kun cinikuloj, kun skeptikuloj aŭ kun personoj havantaj malbonajn pensojn, malutilas la sanon. Se vi mem estas eĉ tute plena da fido, plej energia kaj plej kuraĝa, tamen eniĝos en vin el tiaj homoj iom da iliaj duboj, da ilia nedecidemo kaj da malkuraĝo kaj vi estos influata per tiuj ecoj. Via pensado estos kvazaŭ makulita. La malbonaj pensoj de aliaj estu de kiu ajn speco, ili infektos vin pli aŭ malpli.

Sed vi estos nek influata de la spirito de aliaj nek direktata aŭ kontrolata, se vi serioze deziras, ke vi ne estu tia. Klopodu per via spirito, liberiĝi de ĉio, kio povus malpliigi ĝian forton kaj vian feliĉon. Forto kaj feliĉo estas la samo. Forteco estas la kapablo forigi ĉion, kio vin ĉagrenas. Forteco estas la povo, per kiu vi povos konservi en via animo la senton de ĝojo kaj de feliĉo. Kiam vi foje gajnos ĉi tiun forton kaj vi estos la spiriton kaj la animon, ne permesante, ke la spirito regu vin, tiam la fizikaj okazintaĵoj de via vivo mem formiĝos kaj venos al vi akordiĝante kun via spirito.

La leĝo pri harmonio inter la aferoj de la materiala mondo kaj inter tiuj de la mondo spirita estas en sia efiko mirakle preciza. Homoj regataj de ĉagreno altiras malĝojajn okazintaĵojn. Homoj, ĉiam perdantaj fidon kaj malesperantaj, sukcesas neniam kaj ilia vivo estas sole peno por ili mem kaj por la aliaj.

Homoj kolerantaj estas grandaj pekuloj. Ili ekhavas inciteman spiriton, la kolero iĝos ilia firma kutimo, kiun venki estas ĉiam pli malfacile. La kolero ŝiras la korpon en pecojn kaj fine eĉ mortigas ĝin.

La forto de via korpo, la forto de via spirito, viaj sukcesoj en la entreprenoj, la plezuro, kiun via ĉeesto kaŭzas al aliaj, dependas de la speco de viaj pensoj. Ĉiu via penso estas parto de vi mem. Ĝi estas perceptata de aliaj kiel tia parto. Por esti agrabla kunulo, ne estas ĉiam necese paroli. La homoj, kiuj estas ĉirkaŭ vi, sentos viajn agrablajn pensojn, se vi havos tiajn. Ne estas ankaŭ necese, ke vi parolu, por iĝi malagraba al aliaj. Viaj malagrablaj pensoj estos ankaŭ sentataj de la homoj. La magnetismo de la homoj estas iliaj pensoj. La magnetita forto aŭ influo estas simple penso sentata de aliaj.

Se vi estas nedecidema, ĉagrenita, ĵaluza, mokema aŭ cinika, vi fortimigas la homojn. Ĝojo, espero, la sincera volo fari la plej bonon al ĉiu renkontato, eĉ por unusola minuto, tia spirito allogas.

Via valoro por aliaj dependas pli multe de tio, kion vi pensas ol kion vi parolas. Se vi pensas pure, klare, hele, konvinkite kaj kuraĝe, tiam vi signifas valoron, ĉiam kreskantan valoron, kien ajn vi iras. La homoj ĉiam ĝojos, vidante vin. Vi alportos al ili ĝojon kaj forton, vi fortigos ilin ankaŭ korpe. Ili sentos sin pli sanaj, kiam ili vin vidos. Vi estos fonto de sano kaj de plezuro, kie ajn vi aperos kaj vi malebligas eĉ la plej malbonan humoron kaj senarmigos viajn plej grandajn malamikojn.

Se vi povas diri al vi mem: Mi rifuzas konsideri iun homon mia malamiko — tiam vi ne havos malamikojn. Se ni parolas pri „niaj malamikoj“ kaj se ni daŭrigas en nia spirito iun konsideri nia malamiko, tiam ni faros el li malamikon, ĉar tiu homo ekkonos la specon de nia pensado. Ĝi estas elemento, kiu lin alfluas. Ĝi tuŝas lin malagrable. Sed se foriras de vi la pensoj: Mi ne estas via malamiko, mi ne volas havi pri vi malbonan opinion, mi volas vin pli ami ol mi tion faras — tiam li baldaŭ sentos tiujn pensojn. Li ne povos kontraŭstari ilian forton, ĉar la penso pri la bono estas ĉiam pli forta ol la penso pri la malbono. Tio estas natura leĝo.

Bonvolo utilas al via korpo. Ĝi faras vian sangon pli pura, viajn muskolojn pli fortaj kaj ankaŭ vian tutan eksterajn pli simetria en la formo. Ĝi estas la vera Eliksiro de la vivo.

Via povo ekkoni la karakteron de la homoj, dependas ĉiam de tio, ĉu vi estas plene libera de malbonaj pensoj.

Rilatu ĉefe tie, kie estas viaj spiritaj ecoj plej multe ŝatataj kaj bezonataj. Tiam vi bonfaros al vi mem kaj al viaj kunuloj spirite kaj fizike. Vi ne estos jungita en malsaman jugon. Vi povas restadi en societo de homoj, kiuj pliboniĝas per rilato kun vi, akceptante la veron, kiun vi donas al ili kaj klopodante agi kaj vivi laŭ ĝi. Ili estas viaj proksimaj spiritaj parencoj. Unu kvazaŭ konstruas en la koro de la alia, unu pliriĉigas la alian.

Elektis kaj tradukis el la angla E. B.

Koran dankon al la abonintoj!

BULTENO

DE ĈEĤOSLOVAKA ASOCIO ESPERANTISTA, PRAHA-VII. SOCHAŔSKÁ 333

NUMERO 11—12.

MAJO—JUNIO 1926.

ĈU VI JAM ESTAS MEMBRO DE ĈAE?

Membro de Asocio povas kaj devas esti ĉiu ĉs. esperantisto, por ke li subtenu la propagandon en la tuta respubliko.

Kotizo: Membro *aktiva*: 16 Kĉ jare, Membro *subtenanta* 50 Kĉ jare, Membro *fonda* (dumviva) 500 Kĉ unufoje.

Membroj ricevas senpage *Bultenon* kaj, se ili pagis ta tutan kotizon per unu fojo, ankaŭ la membran premion:

Svaz národů o esperantu, ĉeĥlingva 48-paĝa broŝuro, kun riĉa propaganda materialo, (vendoprezo 5 Kĉ).

La malnovaj membroj, kiuj jam havas tiun ĉi premion, rajtas elekti inter la jenaj novaj premioj:

Jak byl rozluštěn problém jazyka mezinárodního, 48-paĝa broŝuro, kun riĉa materialo pri esperanto en komerco kaj turismo (3 Kĉ).

Devoj de la Homo, de Mazzini, 163-paĝa libreto, en esperanto; traduko de fame konata verko itala. (Valoro almenaŭ 6 Kĉ).

Al ĉiuj membroj estas donata *rabato 50%*, ĉe mendo de Ekzamena regularo. (Po 1 Kĉ anstataŭ 2 Kĉ).

Malpli riĉaj membroj povas pagi la kotizon 16 Kĉ en kvar partoj po 4 Kĉ.

Klubaj kasistoj! Enkasigante la kluban kotizon, enkasigu ankaŭ la asociajn 16 Kĉ!

Klubaj komitatoj! Akcentu en viaj kluboj la neceson de komuna kunagado kaj financa subtenado de la centro! Se en via klubo kelkaj personoj, pro sia malriĉeco, ne povas pagi, kial ĉiuj aliaj, povantaj pagi, ne faras tion, sed diras: Ĉe ni estas senlaboruloj, studentoj ktp., por kiuj la kotizo estas alta??

Asocio vin helpos, se vi volas fari propagandan paroladon kaj ne havas tekston por ĝi, nek propagandajn flugfoliojn.

Asocio vin helpos, se vi volas aranĝi propagandan ekspozicion kaj ne havas materialon por tio.

Asocio vin helpos, se vi volas fondi klubon kaj ne scias la formalajn, nek havas

ideon pri verkado de statutoj ktp.

Asocio vin helpos en ĉiuj aliaj okazoj!

Se vi mem ne ofte bezonas helpon de Asocio, memoru, ke estas multaj taskoj, kiujn nur Centro povas fari — kaj faras — sed ke por ĉiu ĝia laboro via membriĝo estas necesa!

KIEL ESTIS EN BRATISLAVA

Nia tria kongreso en Bratislava sendube restos en bona memoro de ĉiuj ĉeestintoj. Sur alia loko ni alportas la protokolon de la laboraj kunsidoj. Tie ĉi ni volus akcenti unue, ke ni multe devas danki al la aranĝintoj. Ĉie oni aŭdis ĝeneralan kontenton, plendoj preskaŭ ne estis. Iuj eble deziris, ke la stacidoma akceptejo estu en pli konvena ejo kaj ne tiom kaŝita, aliaj diris ke estis malmulte da entuziasmigo en la malferma kunsido, dum kiu oni ankaŭ tro parolis en diversaj naciaj lingvoj, kvankam al la neesperantistoj eble pli impresus flua esperanta diskutado. Sed tio estas aferoj, kiuj montras, ke nia publiko esperantista celas ĉiam pli kaj pli alten al perfekteco. Multon certe helpis ankaŭ la eksterordinare bela, serena vetero, veninta post pluvaj tagoj. En maja suno gaje flirtis flagoj sur hotelo, kie loĝis granda parto da kongresanoj kaj sur pluraj aliaj konstruaĵoj. La teatra prezentado plaĉis al ĉiuj ne nur pro elekto de vivoplenaj unuaktaĵoj, sed precipe pro bona aktorado. La promenado al la parko Petržalka ebligis interkonatiĝon de multaj. Nur la bedaŭrinda komisiono devis prepari laborojn, dume bela muziko logis al pensoj tute aliaj. La ŝipa ekskurso al ruino Děvín sur landlimo de tri ŝtatoj estis treege instrua kaj samtempe agrabla refreŝigo. Dimanĉe matene bela esperanta prediko de sam. Bartal kunvenigis rimarkindan nombron da pli aŭ malplikreduloj. Nur unu afero mankis, kiu ĉe multaj espistaj kunvenoj preskaŭ estas la ĉefa punkto: la fotografado. Domaĝe, tamen. Se la kongreso ankaŭ montrus sian influon al la kresko de la membroj de Centroj, ni povos esti kontentaj plene. Ĉi-okaze ankoraŭ unufoje: Dankon al vi, Bratislavanoj!

III. ĈS. KONGRESO EN BRATISLAVA

Salutoj

Salutaj leteroj aŭ telegramoj venis de la jenaj korporacioj aŭ personoj:

Filozofia Unuiĝo en Bratislava (. . . observas kun intereso la sukcesojn de la esperantista movado kaj vidante en esperanto signifoplenan rimedon por pliprosimigi la naciojn kaj per tio por disvolvo de la tuthomara kultura pensado, diras al via kongreso siajn simpatiojn kaj deziras al via traktado plenan sukceson. Por F. U. Dr. J. Marušiak, sekretario.)

Boh. Pluhař, landa inspektoro el Referát ministerstva školství (Slovakia fako de la ministerio de instruado): . . . bedaŭras ke li ne povas pro foresto el Bratislava ĉeesti kaj li ne dubas, ke la kongresa traktado estos nova paŝo en la vojo por fratego de la homaro.“

Internacia Centra Komitato de la Esperanto-movado en Genève.

Dr. Olšvanger, sekr. de *Cionista* monduiĝo en London

S-ino *Marta Root* el Warszawa en la nomo de la *Bahaa* movado.

Tutmonda Esperanto-Asocio *Junulara* el Leipzig.

Esperanto-Grupoj: Bucuresti (rumanaj esperantistaj organizaĵoj), Wien — unua unuiĝo, Děčín, Kladno, Kroměříž, Lanškroun, LLE Plzeň, Rondeto Praha, Ústí n/O. — Ĉeĥoslovaka Esperanto Servo en Praha. — S-ro Blum el Ĉúz je nomo de blinduloj.

Jul. Šupichová Praha, Berta Keyzlarová Červ. Kostelec, Vuk Echnert Praha, Nik. Licsko Terezín. Suchý Sliac, Bert. Gutmann Pyhanken, J. Sprušanský Komárno, M. Kovrč Helemba, Dr. P. Dolák Spišské Vlasy, Prof. Dr. Körper, red. de la revuo *Kultura* en Trnava.

Personaj salutoj.

Eksterlandanoj: Aŭstrio, Wien: S-ro Steiner; por ĉeĥaj samideanoj S-ro Ĉech.

El la respubliko: *Bratislava*: Wanitsek por Girlando, Fehér por Laborista Grupo; *Brno*: direktoro Bednář; *Čadca*: Popper; *Dvůr Králové*: F-ino Anjo Prihoda; *Holešov*: prof. Růžička; *Hradec Králové*: Sklenčka; *Jičín*: Sádek; *Košice*: Josef Friedrich; *Levice*: Bartha; *Liberec*: Michalek; *Olomouc*: Kudela; *Ostrava Moravská*: Dr. Parma; *Ostrava Slezská*: Kubala; *Pardubice*: Veverková; *Pezinok*: Diamant; *Plzeň*: Fencl; *Poprad Velká*: Eichmüller; *Praha*: Nyvltová; *Přerov*: Grauerová; *Sereď*: Kratochvíla; *Teplice Ražec*: Anderl; *Teplice-Šanov*: Ormos; *Trenčín*: Hofman; *Trutnov*: Dvořák; *Ústí n./Orl.*: David; *Vitkovice*: Hans Janik; *Zámky Nové*: Badin; *Zlín*: Rohrbeck.

Malferma kunsido

Sabate, 1. Majo, 10:30 h,

Spegula ĉambro de la Primata palaco

La prezidanto de la Loka kongresa Komitato, D-ro Stan. *Kamaryt*, malfermas la kongreson, kaj proponas elekti la kongresan estraron. Prezidanto: Rud. *Fridrich*, gimnazia direktoro el Brno; I. vicprez. G. Ing. *Scholze*, el Liberec; II. vicprez. dir. Rudolf *Spalek* el Bratislava. Ĝenerala sekretario kongresa Herold *Kesik*; Sekretarioj-protokolistoj: *Klapita* kaj prof. Vl. *Jukl*, ĉiuj tri lastaj el Bratislava. — Akceptita.

Por la neesperantista publiko, precipe por oficialaj reprezentantoj de diversaj aŭtoritatoj, sekvis nacilingvaj nelongaj paroladoj pri celoj kaj stato de esperanto-movado. Ĉeĥe parolis dir. *Fridrich*, germane Ing. *Scholze* kaj hungare dir. *Spalek*.

S-ro *Molec*, vicurbestro de Bratislava, salutas slovake, germane kaj hungare en la nomo de la urbo, kiu estas protektanto de la kongreso, kaj certigas pri ĉia helpo.

D-ro *Sipos*, advokato kaj membro de la urbestro salutas en esperanto.

D-ro *Kamaryt* slovake dankas al la reprezentantoj de la urbo, dirante, ke la ĝenerala mondoprogresado estas logike ligata kun esperantismo.

D-ro *Funk*, ĉefrabeno alparolas la kongreson hispane kaj germane. — S-ro *Benyovski* germane salutas la kongreson en la nomo de *Pressburger Zeitung*, la plej malnova loka gazeto.

S-ro *Kesik*, sekretario de la LKK, parolas pri la kongresa preparado, mencias neeblecon aranĝi la kongreson en 1925 en *Trenčianské Teplice* sekve de nesufiĉa intereso de slovakiaj esperantistoj, dankas por la helpo kaj multnombra aliĝo, petas pri indulgo, se io ne kontentigos.

Dir. *Fridrich* konstatas, ke la laboro de la LKK estis sukcesa; la ĉeestantoj aplaŭde konsentas.

D-ro *Kamaryt* proponas sendi saluttelegramon al la prezidanto de la respubliko: Třetí sjezd československých esperantistů pozdravuje svého jasného učitele. Předsednictvo sjezdu. — Konsento.

S-ro *Kesik* legas la alvenintajn skribajn kaj telegramajn salutojn. (Vidu aliloke.)

S-ro *Hromada*, ĝen. sekr. de ĈAE, prezentas koncize kelkajn punktojn laborajn: organizo en Slovakio, instruado en lernejoj, gazetara servo, radio kaj proponas, por plifaciligi la laboron, ke estu kreita komisiono, al kiu ĉiuj proponoj estu transdonitaj. La komisiono konsistu el membroj de LKK Dro *Kamaryt* kaj *Spalek*, el *Hromada* por ĈAE kaj Ing. *Scholze* por GEL. Krom ili ĉiu kongresano rajtas esti ĝia membro.

Sekvas salutoj de reprezentantoj de diversaj urboj (vidu aliloke) kaj je la 13 h. la prezidanto fermas la unuan kunsidon. La kongresanoj kantas la himnon.

II. kunsido

Sabate, 1. Majo, je la 19 h.

Spegula ĉambro.

Post la malfermo parolas S-ro *Hromada*, ĝen. sekr. de ĈAE: (koncize) Ekstera celo de niaj kongresoj estas propaganda kaj manifestacia. Tiun ni atingas uzante la okazon de la kongreso por plimultigi la priesperantajn artikolojn en la gazetaro kaj, vizitante multnombre la kongresojn. Tiu ĉi estas bone vizitata, sed certe estus pli multaj, se ni estus povintaj uzi la rabaton 25% konsentitan de la ministerio. Tio ne estis ebla, ĉar la ĉefa kondiĉo — aĉeti 1000 kontrolmarkojn po 1 Kč — ne estis plenumebla, se inter 200 kongresanoj sole 80-90 postulul la rabatilon. Por la venontaj kongresoj eble estus bone, ke oni sendu aliĝilon frutempe kaj notu sur ĝi, ĉu oni aliĝas senkondiĉe aŭ kondiĉe, ke estos rabato. Tiam la prepara komitato vidus, ke la rabaton aspiras ekz. 400 p. kaj sur tiu bazo oni povus kuraĝi la antaŭpagon de

1000 Kč por la kontrolmarkoj el la kongresa kaso. Tiam la rabato kostus al ĉiu persono sole 2-3 Kč. Tiun ĉi fojon multaj ne aliĝis atendante la rabaton kaj kiam ĝi ne estis donebla, ili restis trankvile hejme. Tamen la granda salono ĉi tie estas plena kaj videble la kongreso estas la plej bone vizitita el la ĝisnunaj.

Per sia grandeco la kongreso bone efikas en la urbo, tiom pli, ke la lokaj gazetoj jam longe antaŭ la kongreso publikigadis informojn pri ĝi, kelkaj eĉ longajn, kolonajn artikolojn. La germanajn gazetojn prizorgis S-ro R. Spalek, la slovakajn prof. Jukl kaj Dr. Kamaryt, kion ni danke mencias.

Interna celo de la kongreso estas ja kunveni por preparoli aktualaĵojn de nia movado, persone interkonatiĝi, intertrakti kaj solene ree deklari por la neesperantista publiko, precipe por la aŭtoritatoj, nian celon kaj dezirojn.

En tiu direkto la unua punkto estas, meti klarecon pri la organizaj principoj inter la slovakiaj esperantistoj, kaj akcenti ilin por ĉiuj esperantistoj de la tuta respubliko. Dum kvin jaroj kaj precipe post kiam Progreso aperas en Praha, ni akcentas, ke por nia movado validas la samaj principoj de koncentrigo de la fortoj, kiel por ĉiuj aliaj movadoj. Propaganda centro estas ja necesa por zorgi pri la entreprenoj de la tutlanda signifo, por kiu unu klubo loka estas tro malforta; estas necesa centra punkto, en kiu kolektiĝus la spertoj, la informoj, la dokumentoj el la tuta lando, por eliri el tie al la lokoj kie ili estas necesaj. La laboremaj kluboj kaj individuoj ofte estas en la situacio, kiam ili vidas nur solan helpon: turnis sin al ĈAE, petante parolanton, aŭ tekstojn de paroladoj aŭ de gazetaj artikoloj, konsilon pri klubo-fondo, materialon por propaganda ekspozicio, informojn por ekzamenoj pri esperanto, konsilojn pri aranĝado kaj gvidado de kursoj, propagandan materialon, flugfoliojn ktp. Tion konsciu ĉiu samideano: se li mem eble ne sentas bezonon de ia helpo el la centro, li pensu pri tio, ke lia kotizo, eĉ se ĝi ne alportas al li mem personan profiton, tamen helpas al la aliaj samideanoj, agemaj kaj propagandemaj. Ĉiu el ni devas sin senti parto de la tuto. Certe de tempo al tempo okazas, ke iu izolulo aŭ klubo havas ian sukceson sufiĉe gravan. Sed kiom pli multe povus tia laborulo atingi, se li akceptus helpon de la tuto, koncentritan en la Centro.

Kaj same naciaj centroj ne povas ekzisti sukcese per si mem, izolite. Ankaŭ ili kuniĝis kaj ilia internacia centro, la Sekretariejo de la Internacia Centra Komitato en Genève, estas por ili la kolektejo de la batala materialo. Tiu sento pri la bezono de la reciproka helpado kaj kunagado estas tiel forta, ke naciaj centroj kunvenis en Lorcarno por tie interkonsenti la necesajn detalojn. Ankaŭ ni sentas bezonon ricevi de ICK informojn dokumentitajn, utilajn por propagando, el la tuta mondo. Sed ĝuste pro tio ni sentas ankaŭ la devon liveri tiajn informojn el nia lando. Kaj por povi tion fari, la kunlaboro de ĉiuj kluboj kaj de ĉiuj unuopaj samideanoj en nia lando estas necesa. Tio estas klara al ĉiu pensanta homo.

Plie, se ion ni volas atingi antaŭ oficialaj rondoj de nia lando, niaj reprezentantoj devas paroli en la nomo de granda tuto. Ĝuste en la nuna tempo kaj precipe en nia lando tio estas kondiĉo, sen kiu ĉiu plua progreso estos tre malrapida. Tial: pripensu ĉion kaj ĉiu el vi aliĝu al centro: Ĉeĥo aŭ Slovako al ĈAE, germano al GEL. Koncerne

al la hungaraj samideanoj de nia lando, ili mem esprimis la deziron, trovi sian solvon dum tiu ĉi kongreso.

Inĝ. Scholze, prez. de GEL, parolante pri la neceseco organiziĝi, plene aliĝas al la vortoj diritaj de S-ro Hromada. Li donas kelkajn statistikajn datojn pri la organizo de germanlingvaj esperantistoj en ĈSR. Estis fonditaj tri laboraj distriktaj suborganizoj; tio montriĝis praktika, ĉar la Liga estraro estis malsarĝita, kaj ĝia laboro povis pliintensiĝi en gravaj aferoj. GEL reprenos la ideon de stacidomaj tabuloj, starigas kune kun ĈAE statistikon turrespublikan, ktp. Fine li invitas la 4an kongreson al nordbohemia banurbo Teplice-Šanov.

S-ro Kesik (Bratislava) parolas pri malfacilaĵoj, renkontitaj dum organizo de tiu ĉi kongreso. Nesufiĉa kompreno en pluraj grupoj. Cirkulerojn dissenditajn multaj ricevintoj ne respondas. Trovas necesa aliĝi al centro. En la nomo de la hungarlingvaj samideanoj li proponas kreon de unu tutŝtata centro, ne vidante necesa, ke esperantistoj estu dividitaj en ĈAE kaj GEL.

S-ro Badin (Nové Zámky) klarigas la malfacilan problemon de hungarlingvaj esperantistoj en ĈSR: Kien aliĝi, al ĈAE aŭ al GEL? Nenie ili ricevas ekz. sialingvajn propagandilojn. Li mencias proponon, ke ĈAE kreu hungaran sekcion. La kotizo 16 Kč li trovas tro alta.

S-ro Fridrich (Košice) trovas nerekomendinda la ideon de sekcioj. Tiam ekzistus unu ŝtata centro, kiu havus ĉeĥoslovakajn kaj germanajn sekciojn. Sed ĉu la hungaroj estas sufiĉe multaj por krei la trian sekcion? Ĉu estas eble ke ekz. la tekstoj por gazetara servo en La Progreso aperu diverslingve? Sed la organiza ordo estas urĝa. Ne plu parolu, sed agu! Tie ĉi donis ekzemplon la klubo de Košice, kiu akceptis decidon, ke ĉiu ĝia membro estu organizita en ĈAE aŭ GEL, laŭ sia elekto. Li deziras, ke la kongreso almenaŭ proklamu la devon, ke ĉiu grupano estu membro de nacia centro.

S-ro Schmidt (Nové Zámky): Ĉiu membro pagu al kluba kaso 20 Kč jare kaj estu membro de UEA.

S-ro Kesik demandas, al kiu aliĝu la klubo.

S-ro Friedrich (Košice): Al neniu. Niaj centroj organizas ĉiun esperantiston senpere, ne pere de klubo.

S-ro Svidt: Skizas la planon de organizo: monda, landa, loka. Tion malhelpas la financa flanko. Plej bona solvo estus: trovi unusolan kotizon, per kiu ĉiu estu membro de ĉiuj ĉi tri specoj organizaj.

Landa centro estu nur unu, kun neŭtrala nomo kaj kun naciaj sekcioj.

S-ro Kiss (Bratislava): La varbado por la centro faciligos, se ni kreas delegitojn, simile al UEA. Kunigo de ĈAE kaj GEL ŝajnas al li nesolvebla.

S-ro Friedrich (Košice): Varbado por centro sukcesas tie, kie la klubaj komitatoj mem zorgas pri tio. Tio eĉ estas ilia devo.

S-ro Hromada: Kelkaj parolintoj opinias neebla, ke hungaroj organiziĝu en ĈAE. Li konstatas, ke ĝuste el la grupo Nové Zámky ĈAE havas membrojn hungarlingvajn. Ni aperigas nun Oficialan Bultenon nur en esperanto, ĝuste pro tiaj ĉi alilingvaj membroj. Materialo por gazetara servo aperas en Progreso ĉeĥe, sed en pluraj lokoj de Slovakio oni ilin tradukas en la slovakajn kaj eĉ en la hungaran kaj publikigas en lokaj gazetoj.

D-ro Kamaryt rekomendas kalkuli kun realeco. Kotizo ĉiam devas esti sufiĉa. La kunveno de Nové Zámky ellaboris regularon por Slovaka sekcio

de ĈAE kaj ĈAE konsentas nomi sekretarion por Slovakio.

S-ro *Friedrich* (Košice) timas distrionigon de la organizaĵo. Sekretario estas sensignifa solvo. Li ripetas sian proponon: solene deklari devon esti organizita en la nunaj du centroj propagandaj.

S-ro *Mastný* (Olomouc) subtenas la proponon de *Friedrich* kaj rekomendas aparte noti membrojn el Slovakio, por krei ion specialan por ili, kiam ili estos almenaŭ 500.

S-ro *Kiss* (Bratislava) ne simpatias kun la ideo de sekretario slovakia, trovas la direktajn rilatojn kun la centro pli bonaj.

D-ro *Kamaryt* resumas la debaton, kiu ĝis nun montras tri opiniojn: kunfandiĝo de ĈAE kaj GEL en unu ŝtata asocio; nomigo de sekretario slovakia; kreo de slovakia sekcio de ĈAE. Li petas ke ĉiuj pripensu la aferon por povi morgaŭ atingi iu solvon.

S-ro *Hromada*: Ŝajnas, ke la ĝenerala tendenco de hungaraj samideanoj estas voĉdoni por kunfandiĝo de ĈAE kaj GEL. Li ne opinias, ke GEL akceptos tion. Pro tio li rekomendas trovi solvon, kiu kalkulas kun la ekzisto de la nunaj du naciaj asocioj. Al la duonlaŭta rimarko el la ĉeestantaro, li respondas, ke neniu povus ion riproĉi al la germanaj esperantistoj, se ili jam nun ne volus krei unusolan centron. Speciala politika pensmaniero de la germana neespe- antista publiko en la norda Bohemio montras al ili, ke nun estas pli sukcese propagandi el centro germanlingva. Li konstatas, ke la tuta problemo klarigis en tiu senco, ke sole hungaraj esperantistoj staras antaŭ la demando, kie organiziĝi. Sed ke por Ĉeĥoj kaj Slovakoj, vivantaj kie ajn en la respubliko, la devo estas klara: aliĝi al ĈAE. Same germanoj, vivantaj en Bohemio aŭ Moravio-Silezio aŭ Slovakio aliĝu al GEL. La tuta problemo simpligis en tiu senco, ke hungaraj esperantistoj devas interkonsiliĝi, kia solvo plej konvenus al ili. Li mem, por ĈAE, invitas ilin krei sekcion en ĈAE, kiel proponis kelkaj.

La kunveno estas fermita je la 20:45.

III. kunsido

Dimanĉe, la 2. Majo, je la 9:30

Spegula ĉambro

Dir. *Fridrich*, malfermante la kunsidon, petas ĉiujn paroli koncize, ĉar ankoraŭ aliaj temoj, krom la organiza, estas en la programo.

S-ro *Badin* deklaras en la nomo de la hungaraj samideanoj, kiuj interkonsiliĝis antaŭ la kunveno: Ni estas pretaj aliĝi al ĈAE sub la jenaj supozoj: 1. La nomo de ĈAE estu ŝanĝita al Ĉeĥoslovaklanda E. A., por ke jam la titolo montru, ke temas pri organizaĵo por la tuta ŝtato. — 2. Oficiala organo de ĈAE, La Progreso, havu tekstojn slovakajn kaj hungarajn. — 3. ĈAE zorgu pri hungarlingvaj propagandiloj kaj libroj. — 4. En la estaro la slovakiaj esperantistoj estu proporcie reprezentitaj. — 5. ĈAE zorgu, ke en Bratislava estu kreita ekzamena komisiono por slovakoj kaj hungaroj.

S-ro *Hromada* opinias pri tiuj ĉi punktoj jene: 1. Por ŝanĝo de la nomo estas, laŭleĝe, necesa la konsento de la membroj dum ĝenerala kunveno; verŝajne ni ne akceptus la teruran nomon „ĉeĥoslovaklanda“, sed internacian formon „ĉeĥoslovakia“; se tiu aldonu de unu, i“ venigos konsiderindan nombron de novaj membroj, la plejmulto da membroj verŝajne akceptus la ŝanĝon. Tamen, ni

lojale devos demandi GEL pri ĝia vidpunkto. — 2. Oficiala Bulteno en La Progreso jam nun aperas unulingve, en esperanto. Krom kelkaj esceptoj, en ĉeĥa lingvo aperas nur informoj por gazetara servo. Tiujn, kompreneble, slovakoj komprenas ankaŭ kaj tradukinte ilin slovake, metas ilin en slovakajn gazetojn. Por la hungaraj kunlaborantoj en la gazetara servo certe oni trovas ian kontentigan solvon. — 3. Certe ĈAE zorgus pri propagandaj bezonoj de hungaraj samideanoj, kompreneble proporcie kun la enspezotaj kotizoj. — 4. Memkomprenebla. — 5. Jam farita, ĉar la ministerio ĵus nomis esperantajn komisararojn en slovakaj kaj hungaraj ekzamena komisionoj.

S-ro *Svidt* demandas, ĉu GEL konsentus kun la aranĝo proponita de *Badin*.

S-ro *Scholze* deklaras, ke li ne povas pri tiu punkto paroli sen mandato de GEL, sed persone li opinias, ke GEL akceptus.

S-ro *Jukl* (Bratislava): La diskutado montras ĝeneralan konsenton pri la devo de ĉiu ĉs. esperantisto, esti organizita en ŝtata centro. Multaj deziras, ke estu sole unu tia centro, sen atento pri nacieco. Tio provizore montriĝas neebla, ni fortigu do la nunajn centrojn. Li proponas al la kongreso akcepti la jenan

Deziresprimon pri landa organizo:

Por pliproksimigi la ĉeĥoslovakian esperantistaron al la organiza idealo, la III. ĉeĥoslovaka kongreso denove akcentas, ke ĉiu esperantisto en ĈSR devas esti membro de unu el la propagandaj centroj. La kongreso solene deklaras, ke esperantisto estas por ni persono, kiu ne sole scias kaj uzas la lingvon esperanto, sed ankaŭ *helpas* al la plua progresado de nia afero per aktiva *kunlaborado*, aŭ almenaŭ per *materiala subteno*, estante membro de Ĉeĥoslovaka Asocio Esperantista aŭ de Germana Ligo Esperantista.

Ĝis la tempo, kiam montriĝos ebla alia solvo, ekzemple ku fandiĝo de ĈAE kaj GEL, la hungarlingvaj esperantistoj en ĈSR aliĝu al ĈAE kun ŝanĝita nomo: Ĉeĥoslovakia Asocio Esperantista.

D-ro *Kamaryt*: La kongreso devas do elekti inter du solvoj; la nuna, laŭ kiu la hungaraj samideanoj aliĝu laŭvole al ĈAE aŭ al GEL, la alia (propono *Jukl-Badin*), laŭ kiu ili aliĝu al Ĉeĥoslovakia E-A.

Per voĉdonado la propono *Jukl* estas akceptita per ĉiuj voĉoj kontraŭ unu, el ĉirkaŭ 90 ĉeestantoj.

La prezidanto, Dir. *Fridrich* donas parolon al S-ro *Sklenčka*, ĉefdelegito de UEA por raportoj pri UEA-teritorio ĈSR.

S-ro *Sklenčka* en nelonga parolado akcentas la grandan praktikan valoron kaj la potencon moralan signifon de UEA. Li dankas al la membroj kaj delegitoj por ilia laboro kaj esprimas konvinkon, ke esperanto venkos per UEA.

Instruado de esperanto en lernejoj:

S-ro *Hromada* mencias du opiniojn: Laŭ la unua ni postulu de la ministerio la devigan instruadon de esperanto. (Propono de Esp. Societo en

Přerov). Laŭ la alia, ni ĉiam devas ja akcenti nian finan celon: deviga instruado, sed kalkulante kun la situacio, ni prefere plene eluzu la ĝisnunajn dekretojn pri nedeviga instruado, kaj petu, ke la lernejoj atortitoj ne insistu pri laŭlitera plenumado de certaj formalajoj, ekz. kondiĉo de 30 lernantoj, k. s. Plie, ni mem zorgu, ke kresku la nombro de state ekzamenitaj esperanto-instruistoj kaj ke ili efektive uzu sian diplomon en lernejoj de sia loko.

La kongreso aprobas ĉi vidpunkton kaj petas la Esperantistan Sekcion de la Centra Asocio de ĉs. Profesoroj redakti laŭ ĝi deziresprimon por la ministerio de instruado.

Esperanto en la telegrafio

La kongreso akceptas proponon de la komitato de ĈAE danki al la ministerio 1) por ĝia iniciato, sekve de kiu esperanto estis traktita dum Telegrafika konferenco en Parizo, 2) danki por la ĵus aperinta dekreto, laŭ kiu esperanto estas klara lingvo en ĈSR jam nun, depost la 15. Aprilo.

Esperanto en radio

La kongreso akceptas la proponon danki al Radio-journal en Brno por ĝia decido disaŭdigi esperanton, kaj peti la stacion en Praha pri la sama decido.

Esperanto en Foiro Praha

La kongreso danke konstatante, ke la Foiro Liberec-Reichenberg de pluraj jaroj uzas esperanton, atentigas pri tio la administrantojn de la Foiro Praha, rekomendante, ke almenaŭ esperanta reklamado de ĉi tiu estu daŭrigata.

Gazetoj

S-ro Hromada konstatas, ke granda nombro da gazetoj en nia lando, ĉeĥaj, slovakaj, germanaj kaj hungaraj, volonte publikigas informojn pri progresoj de esperanto. Kelkaj eĉ publikigas regulajn rubrikojn (Nový Lid, Moravsko-slezský dennik, Pressburger Zeitung kaj aliaj). La kongreso deziras, ke en ĝia nomo estu sendita danko al tiaj redakcioj.

La venonta kongreso

Prof. Murath (Teplice-Šanov) sciigas, ke la urbo Teplice-Šanov sendis oficialan inviton por la IV-a Samideanoj el Ostrava kaj Olomouc, kiuj preparis ankaŭ invitojn por siaj urboj, konsentas akcepti iun el la postaj jaroj. La invito al Teplice-Šanov estas akceptita.

S-ro Čech en la nomo de Wienaj ĉeestantoj dankas por la akcepto kaj invitas al la kongreso de Aŭstria esperantistoj en Graz.

S-ro Kiss parolas favore por abonado de Literatura Mondo.

S-ro Michalek dankas al la prepara komitato, precipe al D-ro Kamaryt, S-roj Kesik, Csáder, Spalek, kaj al ĉiuj, kiuj ilin helpis.

D-ro Kamaryt dankas pro laŭdoj, adiaŭas la gastojn kaj dankas al S-ro Fridrich por la gvidado de la kunvenoj, al S-roj Hromada, Schoze, Sklenčka por iliaj raportoj.

La prezidanto, S-ro Fridrich, resumas la laboron faritan, dankas al ĉiuj kaj fermas la kongreson je la 11:30 h.

Protokolis Prof. Vladimír Jukl kaj S-ro Julius Klapáta, ambaŭ el Bratislava,

Kongresanaro

Laŭ la tre detala raporto de la LKK aliĝis al la III. kongreso entute 239 personoj. Eksterlandanoj estis 17 (Budapest 3, Pécs 1, Wien 12, Melbourne 1), el la respubliko 222. Partoprenis la kongreson 211 samideanoj (17 plus 194).

Laŭ la landoj de ĈSR aliĝis 33 personoj el 18 lokoj de Bohemio, 44 personoj el 14 lokoj de Moravio-Silezio kaj 129 personoj el 18 lokoj de Slovakio (el Bratislava mem 82 personoj). Estas videble, ke Slovakio estis reprezentita kontentige.

Krom Bratislava, kiu kompreneble staras sur la unua loko, la plej multe da kongresanoj venis el Nové Zámky 13, el Praha 11, Pezinok ap. Bratislava 11, Přerov 10, Olomouc 10, Brno 7, Přívoz 4, Košice 4, Hradec Králové, Levice, Liberec po 3, Český Těšín, Holešov, Mor. Ostrava, Trenčín, Tornaľa, Ústí nad Orli., Žilina po 2. La plej orienta loko reprezentita estis Beregsás (Berehovo), la plej okcidenta Plzeň (germana grupo).

16 aliĝiloj estis plenigitaj tiamaniere, ke oni ne povis deĉifri la lokon. (!)

Financoj

La ambaŭ antaŭaj kongreson havis, kiel oni memoras, deficiton. En Brno pagis ĝin S-ro Barvř, en Liberec ĈAE kun GEL. La III. kongreso finis per profito de 580.18 Kč. Ni gratulas por tio al LKK kaj ĝia kasisio.

La kongresa konto montras jenajn enspezojn:

207 kotizoj po 15 Kč	3.105.—
15 kotizoj por familianoj po 10 Kč	150.—
17 kotizoj por eksterlandanoj po 5 Kč	85.—
Donacoj	498.—
Venditaj kongresaj ilustritaj p.-kartoĵoj	72.50
	entute
Elspezoj	3.795.77
Profito de la kongresa konto	114.73

Teatra konto enspezis 2253 Kč, elspezis 1769.55 Kč, kaj rezultigis do profiton de 483.45 Kč, kio atestas pri saĝa gvido de tiu ĉi teatra entrepreno.

Por estontaj kongresoj eble povos utili la detalo, ke oni vendis 158 kartoĵojn po 10 Kč kaj 107 kartoĵojn po 6 Kč, entute do 265 personoj ĉestis la teatron. Venditaj teatraj programoj enspezigis 31 Kč. Por la polica permeso oni pagis 150 Kč (!), por la prunto de la salono 400 Kč.

Loĝeja konto enspezis 2388 Kč kaj elspezis 2406.—; rezultis deficito 18 Kč.

Vespermanĝa konto montras sur ambaŭ flankoj la saman ciferon 1455.— Kč.

Právě vyšlo:

Karel Čapek:

R. U. R.
(Rossum-Universal-Robotoj)
109 str. Cena 13 Kč.

Julie Šupichová:

Kniha konversace česko-esperantské
1300 včl. 119 str. Cena 9.60 Kč.
Obstará La Progreso.

MOVADO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Laŭ informoj ricevataj de Ĉs. Asocio Esp.

RADIO KAJ ESPERANTO

Ĉs. radioamatoroj por esperanto.

La kongreso de ĉeĥoslovakaj radioamatoroj okazinta la 30. Majo 1926 en Brno akceptis jenan rezolucion, prezentitan de Radio-klubo Brno: Plene konformiĝante kun la tuta rezolucio akceptita la 16. Aprilo 1925 de la unua kongreso de Internacia Unio de Radioamatoroj en Paris, ni rekonas la malfacilaĵojn en la internaciaj rilatoj, kiujn kaŭzas la diverseco de la lingvoj kaj ni decidis tial rekomendi al la ĉs. radioamatoroj la studon kaj uzon de esperanto, kiu estu helpa lingvo por reciproka interkompreniĝo, por disaŭdigo kaj ankaŭ por komprenigo de la enhavo de gazetoj kaj de kongresaj paroladoj. La samon ni rekomendas por la radiotelegrafia interrilato en tiuj okazoj, kiam la korespondantoj ne povos interkompreniĝi per lingvo nacia.

Radioparolado pri esperanto.

Sabate la 12 Junio, la radiostacio Praha disaŭdigis germanlingvan paroladon pri esperanto, diritan de D-ro Ad. Bichitzky, kiu finis per kelkminuta esperanta alparolo.

NOVAJ KURSOJ

Praha. S-ro Koutek gvidas kurson por 10 progresintoj. S-ro Ginz por 13 p.

En **Liberec** S-ro Haase finis kun 18 p. (Komence 24 p.)

En **Jilemnice** novan kurson, de 27. V. gvidas S-ro Scholz.

En **Meziměstí** S-ro Fritz el Náchod gvidas kurson por 17 p., en ĉambro de la burĝa lernejo.

En **Náchod** S-ro Fritz instruas 29 p. en kurso ĉe S-ro Kukla.

En **Slezská Ostrava** S-ro Baroch gvidis kurson por gejunularo (komencis 64 p., finis 26 p.)

PAROLADOJ

En **Moravská Ostrava** parolis (kiam?) Direktoro Fridrich el Brno. Aranĝis Naturscienca Societo kaj Kultura Konsilantaro.

LOKAJ RAPORTOJ

Praha. Laŭ la sekretaria raporto, prezentita en la ĝenerala jarkunveno la 19/3 ni alportas kelkajn informojn pri la agado de Esp. Klubo dum 1925. La komitato kunvenis 12foje. Estis 50 semajnaj kunvenoj membraj kun 40 ĝis 70 ĉeestantoj. Krom la ĉiusemajnaj mallongaj raportoj pri novaĵoj el esperanta mondo, parolis: 6/2 prof. Stejskal pri

Majstro Macan, 13/3 Hromada pri Hector Hodler kaj Ginz pri servoj de UEA, 17/4 Echnert pri esperanto inter blinduloj, 22/5 Hromada pri Parizaj konferencoj, 5/6 dir. de UEA S-ro Hans Jakob pri UEA, preparoj por Ĝeneva kongreso kaj Sklenčka pri UEA en ĈSR, 21/8 Eiselt pri Jugoslavio kaj F-ino Nyvltová pri Ĝeneva kongreso, 2/10 Echnert pri esp stenografio, 9/10 kaj 23/10 Brambora pri sia vojaĝo en Rumanio, 6/11 Nagy Csába pri etikaj movadoj, 13/11 Ing. Molnár pri elementoj de radiotelefonio. La parolado de S-ro Ĉe, aranĝita de la klubo la 17/3 en kafejo Opera havis 100 aŭskultantojn. S-ro Hromada tradukis ĝin en ĉeĥan lingvon. Pri kursoj estis raportoj en Kroniko. — Ĉiudimanĉe grupo da membroj ekskursas en ĉirkaŭaĵoj de Praha, gvidas S-ro Novák sen. — La 31/12 25 la klubo havis 211 pagintajn memorojn, ĉiuj estas anoj de ĈAE.

Pardubice. La nove elektita komitato la 21. Aprilo estas: Ing. L. Berger prez.; F-ino Ega Kratochvílová vicprez.; F-ino A. Boušková sekretario; S-ino M. Kroutilová kasisto; S-ino R. Veverková bibliotekisto.

Choceň. La nova komitato, elektita la 12. Marto: S-o Pražák Lad. prez.; F-ino M. Petříčková sekr.; Fr. Pirko, kas.; A. Remsová, M. Drašnar, M. Marek. Adreso: M. Petříčková, Choceň, Záměstí 158.

Jilemnice: Esp.-Klubo, nove fondita, havas 24 m. Kunvenoj jaŭde, je la 19 horo en la VIII. klaso de la realgimnazio. En la klubo fondiĝis rondo por tradukoj de konkursaj tekstoj en Progreso.

Opava. La klubo reviviĝis. En la jarkunveno la 29./4. estis elektita nova komitato: Cvejn Fr., prez.; S-ino Konečná Melanie vicprez.; Otava Boh., sekr.; S-ino Zenkrová Emma kasisto; Vodochodský Boh., Chocholka Karel, S-ino Cvejnová komitatanoj. Adreso de la klubo: S-ro B. Otava, ul. Bož. Němcové, 8, Opava.

Eksterlandaj gastoj en Praha.

Dum aprilo kaj majo vizitis nian urbon kaj parte ankaŭ la klubon la jenaj samideanoj: S-ro Hindsmarsh el *Melbourne*, Gesinjoroj Brea el *Argentinio*, S-ino Root el *Pittsburg*, S-ro Linse el *Lulea*, *Svedio*, S-ro Weiss el *Sovetio*, S-ro Glogauer el *Brestlau* kaj Direktoro de UEA, S-ro Hans Jakob el *Ĝenevo*, krom multaj samideanoj el diversaj lokoj de nia respubliko.

Esperanta stando

Ĉe la printempa foiro de Praha estis aranĝita de la Ĉs. esperanta instituto helpe de la redakcioj de „La Progreso“ kaj „Marto“. — La statistikajn datojn kaj la propagandilojn disdonitajn disponigis krom la menciitaj redakcioj ankaŭ Ĉs. asocio, Ĉs. laborista ligo, Germana ligo, klubo Praha kaj ĉefdelegito de UEA. La landkarto enhavas 513 signitajn lokojn, kie ekzistas organizitaj esperantistoj de ĈSR. La aranĝon de la stando, kiu vekis grandan intereson de la preterpasantoj, monsubtenis ĉs. komerca ministerio kaj la foirestraro.

HONORIGO

Rudolf Fridrich, nia multjara fidela kunlaboranto, unu el la unuaj pioniroj de esperanto inter Ĉeĥoslovakoj, estis nomita direktoro de r. gimnazio en Královo Pole en Brno. Ni gratulas lin sincere en nomo de la redakcio de Progreso kaj en nomo de nia Asocio.

ESPERANTO-EKSPOZICIO EN FOIRO PRAHA

Printempo 1926.

Esperantista kunveno dum Sokolfestoj.

Esperantista Klubo en Praha aranĝas

lunde la 5. Julio, je la 8a horo

vespere en sia klubejo (kafejo Edison II. et., Příklad 1) amikan kunvenon, al kiu ĝi invitas ĉiujn esperantistojn de Praha kaj precipe la gastojn el la respubliko, kaj la eksterlando, kiuj venos por partopreni en la Sokolaj festoj. Se eble, la gastoj anoncu sian alvenon, niaj membroj estas pretaj helpi ĉiurilate.

E. K. Praha.

NIAJ MORTINTOJ

En Olomouc mortis la 9./5. S-ro Viktor Mattel, realgimnazia direktoro, vicprez. de loka esper. societo, membro de U. E. A., 65 jara. En 1902 li estis kunfondinto de esp. klubo en Brno. Lia ĉefa merito por nia afero bazas en tio, ke li ĝin disvastigis kaj defendis jam en tempo, dum kiu esp. estis ankoraŭ objekto de moko. Por enterigo li estis transveturigita en Brno, sian naskiĝurbon. Tie kaj ĉi tie s-anoj partoprenis la funebran ceremonion, kiu precipe en Olomouc estis tre impona kaj grandnombra. Daŭran rememoron konservas al ili la

olomucia esperantistaro por la venontaj generacioj per dediĉo de esper. literatura verko kun konvena teksto kaj foto.

A. K.

U. E. A.-kunveno en Orlová.

La 4-5./7. okazos en Orlová, kie estos samtempe granda industria-kultura kaj ekonomia ekspozicio el la regionoj Těšín kaj Ostrava, kunveno de samideanoj, delegitoj kaj vicdelegitoj de UEA, el Silezio kaj Moravio. La 4./7. antaŭtagm. laborkunveno, posttagm. laborkunveno de UEA-anoj, posttagm. ekskurso. Ju pli multaj partoprenos, despli granda estos la sukceso, tial manku neniu.

A. K.

INTERNACIA TENDARO DE SKOLTOJ-ESPERANTISTOJ EN ĈSR.

Ĝi estos lokita en la arbaroj de la regiono Říčany-Vojkov, sude de Praha, komencos de la 5. Julio. Partoprenos ĝin skoltoj el Anglujo (S-ro N. Booth, ĝen. sekr. de Skolta Ligo Esperantista promesis sian certan ĉeeston, Aŭstrio, Germanujo; demandoj venis el Rumanio. La partoprenantoj vizitos Praha dum la ĉefaj tagoj de Sokolaj manifestacioj, plie la faman ĉarman kastelon Karlštejn kaj aliajn belajn lokojn. La tendaro ĉiuokaze fariĝos efika propagandilo de skolt-esp-ista movado ĉe ni.

Ĉeĥoslovakaj interesuloj pri la tutmonda movado skolta (eĉ neskoltoj) kaj laborantoj en la junula movado es pista, skoltoj de ĉiuj organizaĵoj volontaj partopreni en la Tendaro de SEL en ĈSR, skribu tuj al la ĉs. agente: Vl. Janko, Roudnice 911, de kiu vi ricevos ĉiujn pli detalajn informojn.

V. J.

PRI HISTORIO DE ESPERANTO

Kritikaj notoj de O. D. Ribaulb.

Ni havas luksan 144-paĝan libron „Joseph Rhodes kaj la Fruaj Tagoj de Esperanto en Anglujo“, eldonitan de la Federacio Esperantista de Yorkshire. Ankaŭ „Albumo de Bulgaraj Esperantistoj“ konigas al ni detale la nomojn kaj vizaĝojn de la 350 bulgaraj samideanoj. „Historio de Esperanta movado en Saratov“ rakontas pri nia afero en la urbo sur Volga rivero. Tiuj tri verkoj, citataj nur por la ekzemplo, pruvas, ke la esperantistaro havas intereson pri nia movado kaj ke ĝi havas ankaŭ monrimedojn por la eldonado. Malgraŭ tio ni ĝis nun ne havas decan libron, kiu rakontas historion de esperanto, libron, kun ni povus nomi la vera historio de nia lingvo. Tamen ekzistas jam kvar libretoj, kiuj portas titolo tiun nomon: „Historio de Esperanto“. Pri ili ni iom atentu.

Adam Zakrzewski, esperantisto el la unua periodo, verkis en 1912 libron „Historio de Esperanto 1887—1912“. Tiu verko estis premiita en konkurso de la VII. Kongreso, kaj presita en Varsovio 1913. Ĝi estas 148-paĝa, kun 17 fotoportretoj kaj 3 faksimiloj de titolojpaĝoj. La libro enhavas multon da precizaj sciigoj, nomoj, datoj, titoloj de la eldonaĵoj. La aŭtoro staris ĉe la fontoj de esperanto, li do povis prezenti al ni la materialon senpere ĉerpitan el la lulilo de esperanta movado. Tamen la verko de Zakrzewski estas nur utila kontribuo al la historio de esperanto, ne la historio mem. Ĉar mankas en ĝi psikologia studo pri la unuaj pioniroj, pri la majstro mem. Mankas la biografiaj detaloj, la kritiko de la raportitaj faktoj. Zakrzewski zorge enregistris diversajn faktojn, kies relativa valoro ne estis egala, li menciis ĉiujn unuajn pionirojn, kies rolo ne estis saminflua. Krom pluraj preseraĵoj, ankaŭ malĝustaj troviĝas en la libro. Ekz. la aŭtoro citas raporton de Beaufront „Esenco kaj estonteco de la lingvo internacia“, raporton, kiu estis verkita de Zamenhof mem, sub pseŭdonomo Unuel. Li mencias S-ron Cart kiel prezidanton de la „Societo Franca de lingvoscienco“. Unuan esperantistan gazeton ĉiumonatan li nomas malkorekte „la unua esperanta ĵurnalo“. Konata libro de S-ro Privat „Vivo de Zamenhof“ povas utile kompletigi la libron de Zakrzewski, ĉar ĝi entenas ĝustajn notojn pri la psikologia flanko de la afero, pri la maturiĝo de la Zamenhofa verko.

Edmond Privat, kiu apartenas al la „dua generacio“ de esperantistoj, publikigis du valorajn kontribuojn. La unua, verketo de junulo, estas titolita „Historio de la lingvo Esperanto“. Unua parto, 1887-1900. Ĝi estas 60-paĝa poŝformata libreto, kiu donas rapidan skizon pri la naskiĝo de Esperanto, pri la movado, literaturo, verkintaro. Malgraŭ sis granda amplekso, la libreto enhavas multajn valorajn — nenie publikitajn — rimarkojn. La dua, „Vivo de Zamenhof“, eldonita en 1920 de la Brita Esperanto-Asocio, kaj poste senbilde ĉe Hirt & Sohn, prezentas belan studon pri la persono de la majstro, pri liaj spiritaĵoj kaj inklinoj, kaj entenas ĝustajn faktojn, ĉerpitajn de la aŭtoro, en Varsovio, en la hejmo de Zamenhof mem.

K. Brüggemann en 1924 kaj A. Fisher en 1911 publikigis broŝuretojn titolitajn „Historio de Esperanto“ kaj „Historieto de Esperanto“. La ambaŭ ne enhavas ion ĉerpitan el la unuaj fontoj, estante nur duamana kompilaĵo.

L. Couturat kaj L. Leau, en ilia kolektiva verko „Histoire de la Langue Universelle“, Paris 1903 (Aldono: „Les Nouvelles Langues Internationales“, 1907), dediĉas 80 paĝojn al la kritika studo pri nia lingvo kaj donas kelkajn sciigojn pri la movado. La verko estas ĉiam konsultinda.

G. Gautherot, en sia libro „La Question de la Langue Auxilliaire“, Paris 1910, longe priparolas nian lingvon kaj movadon, menciante la fontojn.

W. Clark dediĉas duonon de sia 213-paĝa libro „International Language“, London 1912 al historio de esperanto kaj al la movado.

A. Guérard, en sia „A short history of the international language movement“, London 1922, donas detalajn sciigojn pri teorio kaj historio de esperanto, komparita kun la ceteraj mondlingvoj.

L. de Beaufront, en la gazeto „L'Espérantiste“, 1903-06, skizas historion de esperanto de la unuaj kvar jaroj 1887-1890, donante precizajn informojn pri la pioniroj kaj eldonaĵoj.

(Daŭrigota.)

CO PŘELOŽITI Z ČESKÉ LITERATURY DO ESPERANTA?

Tak ptají se nás četní čtenáři žádající určitý výběr českých spisů vhodných pro mezinárodní čtenářstvo. Pomíjějícé úvahy o tom, čeho třeba dbáti při výběru i při překladu, uvádíme prostě výběr 10 spisů, jejichž překlad bychom doporučovali těm, kdož se toho mohou odvážiti: 1. Čapek Kar.: Krakatit, 2. Durych Jar.: Tři dukáty, 3. Holeček Jos.: Naši, 4. Jirásek Al.: Temno, 5. Kopta Jos.: Třetí rota, 6. Langer Fr.: Železný vik, 7. Neruda J.: Povídky malostranské, 8. Svoboda F. X.: Rozkvět, 9. Šimáček M. A.: Livanečky slečny Rézy, 10. Zeyer Jul.: Jan Maria Plojhar. (Poněvadž č. 3. je těžko uskutečnitelné, připojujeme ještě č. 11. Rakous V.: Vojkovičtí a přespolní.) Výběr 10 děl z literatury dramatické: 1. Čapek Kar.: Ze života hmyzu, 2. Dvořák Arn.: Husité, 3. Hilbert Jar.: Pěst, 4. Lom St.: Žížka, 5. Lom St.: Vůdce, 6. Langer Fr.: Velbloud uchem jehly, 7. Langer Fr.: Periferie, 8. Mrštík Al. Vil.: Maryša, 9. Vrchlický Jar.: Hippodamie, 10. Zeyer Jul.: Sulamit. Z jině prósy a z básní dobře by bylo přeložiti: 1. Březina Ot.: Hudba pramenů, 2. Thomayer Josef: Příroda a lidé, 3. Maria Jar.: Lichoběžník, 4. Čech Sv.: Adamité, 5. Čech Sv.: Václav z Michalovic, 6. Erben K. J.: Kytice, 7. Čelakovský F. L.: Ohlasy písní českých, 8. Mácha K. H.: Máj, 9. Machar J. S.: Tristium, Vindobonna, 10. Vrchlický Jar.: Breviř moderního člověka. Tento výběr ovšem nevnučujeme těm, kdož sami dovedou — třeba jinak — řešiti tento obtížný problém. — V druhé řadě bychom doporučovali ještě: Arbes: Svatý Xaverius, Ethiopská lilie; Čapek K.: Italské listy, Anglické listy; Čapek M.: Jindrové; Havlíček: Obrazy z Rus; Hilbert: Rytíř Kura; Jirásek: U nás, Bratrstvo; Machar: Kriminál; Němcová: Pohorská vesnice; Neumann: S městem za zády; Rais: Paníčkou; Stašek: Blouznivci našich hor; Světlá: Kříž u potoka, Nemodlenec; Svobodová: Ráj, letopisy, Dětské duše; Šimáček: Poslední svého rodu; Šrámek: Zasnoucí voják; Vrba: Dražinovská hora. — Nuže: Do práce! Práce dost!

— ou —

LINGVA FAKO

PŘEKLAD 15. TEXTU

Došlo 20 prací. Potěšitelné je též, že zúčastnily se čtyři kluby: Hradec Král., Červ. Kostelec, Jilemnice a Choceň. Šest prací bylo velmi dobrých a losem přiřknuta odměna p. Jos. Sedzimirovi v Mar. Horách, jemuž zasiláme: En la fino de la mondo, od estonského spisovatele Friedeberga Tuglase.

Homo kaj dio. Rabbi¹⁾ Samuel ben Susartaj venis (en) Romon. Tie li trovis juvelon, kiun perdis la²⁾ reĝino. Tiu ĉi diskonigis³⁾ tra⁴⁾ la tuta lando, ke ŝi riĉe⁵⁾ rekompencos tiun, kiu alportos al ŝi la juvelon antaŭ ol pasos tridek tagoj⁶⁾, sed kiu alportos ĝin post tiu ĉi tempo⁷⁾, tiu perdos sian kapon.

Sed⁸⁾ Susartaj spíte tio⁹⁾ redonis la juvelon nur¹⁰⁾ post la¹¹⁾ tridek tagoj. „Sendube¹²⁾ vi ne estis en tiu ĉi lando“, diris la reĝino. „Ho jes“, li re-diris. Kaj (ĉu) vi ne aŭdis mian proklamon?“. „Mi aŭdis.“ „Kial do vi ne alportis la juvelon dum la¹¹⁾ 30 tagoj? Por ke oni ne diru, ke mi ĝin redonis pro timo antaŭ via puno¹³⁾, kaj ne pro la respekto¹⁴⁾ al dio.“

XVI. TEXT K PŘEKLADU.

Daleká cesta. Mluvívá se o šuce v rybníku. Na to práj je štika v rybníku, aby prohánela kapry. Mluvívá se o kukaččině vejci jako případu zvrhlé přirozenosti mezi ptactvem. A zatím štika dává se do rybníka na prospěch kaprů, aby vyžírala potěr a jinou sebranku, která ujímá kaprům potravy. A moudré jest opatření přírody, aby drobní ptáci lehkým hmyzem vychovali mládě kukačči, protože by žaludek jeho nesnesl té hnusné škaradé potravu, na př. těch šeredných chlupatých housenek, kterými se živí rodiče její. Tam to vědí rybáři, toto lesníci velmi dobře a dávno. Jak těžko však stává se toto poznání obecným majetkem? Jak dlouho bude trvat ještě, než se odklídí z úst lidu všechny přírodní bludy? Proto vy, kteří zoufáte nad zdlouhavými a někdy až marným potíráním pověrů duševní a krásných lží společenských, mějte trpělivost. Cesta daleká a marné volání.

RESPONDOJ

Sokolka. Ni volonte respondas la demandon pri esperantaj nomoj de gimnastiloj, kiuj vin interesas precipe nun, antaŭ la Sokolfestoj: ĉinka *haltero*, tyĉ *stango*, kužel *klabo*, kúň *ĉevalo (ligna, gimnasta)*, bradla *paraleloj*, hrazda pevná *reko*, hrazda visutá *trapezo*, kruhy *ringoj*, žebřík *stuptaro*, lano *ŝnuro*, kladina *trabo*, ĉuďny *stilzo*, můstek *saltotabulo*. Sokolský slet *sokolaj festoj, manifestacio, olimpiado* (tamen tiu ĉi vorto estas rezervita al Olimpiaj ludoj internaciaj). Cviĉiti *ekzercoj, gim-*

¹⁾ rabeno. ²⁾ se členem, jedná se o určitou královnu, královnu té země. ³⁾ proklamigis, ordonis diskonigi, proklami, sciigi. ⁴⁾ en. ⁵⁾ malavare. ⁶⁾ dum 30 tagoj. ⁷⁾ limtempo, templimo; nikoli termino. ⁸⁾ tamen. ⁹⁾ malgraŭ tio, malgraŭe. ¹⁰⁾ nikoli ĝis, viz Progreso č. 2.-3. z r. 1925. ¹¹⁾ se členem, po t ĉ h 30 dnech. ¹²⁾ kredeble, eble, verŝajne. ¹³⁾ pro timo de via puno, timante vian punon, ¹⁴⁾ estimo

nasti, cvičenec *gimnasto*, žactvo *geknaboj, geinfanoj*, dorost *junularo*, členové *geviroj*, prostná cvičení *komunaj ekzercoj (sen ilaro)*, nářadí *gimnastiloj*, sletišťe *stadiono (sokola)*, slavnostní úbor, *solena, festa kostumo*, cvičební úbor *labora, ekzerca kostumo, vesto*.

BIBLIOGRAFIO

B. Kočího Malý slovník naučný dospěl k 11. sešitu, v němž je též heslo *Esperanto*, zaujímající skoro 3 sloupce. Obsahuje úplnou mluvnici, přehled nauky o tvoření slov odponami, přehled rozvoje našeho hnutí, dnešní jeho organizaci, autority, jež se pro esperanto vyslovily, oficiální uznání Svazem národů, vývoj a stav hnutí v Československu. Článek je zpracován od dra Kamaryta, je psán velmi hutně a obsahuje velmi mnoho dat. Upozorňujeme při té příležitosti naše čtenáře na tento slovník, který vyniká skutečně ohromným množstvím látky tak zpracované, že jeho dva díly budou podávat tolik přesného a spolehlivého poučení o všech oborech lidského poznání, že Kočího slovník bude závoditi s podobnými díly daleko rozsáhlejšími. Dr. Kamaryt rediguje v něm vedle hesel, týkajících se mezinárodního jazyka také hesla chemická.

Pro radioamatéry jest cennou pomůckou: *Druhá radioročenka*, kterou vydala redakce a administrace amatérských příruček „Radiokonstrukce“, Praha I, Národní 23. Uhledná vázaná knížka obsahuje na 492 str. množství materiálu zajímavého a potřebného pro každého radioamatéra. Strana 452-456 obsahuje článek „Esperanto, společný jazyk radioamatérů všech zemí“ od O. Ginze. Cena ročenky 35 Kč. Při objednávkách se odvolejte na „Progreso“.

Nový slovník esperantsko-český. Nový Lid v Brně vydá v červenci esperantsko-český slovník s mluvnici. Slovník tento bude dobrou pomůckou pro každého esperantistu, podává překlady všech slov (nejen kmenů), s nimiž se čtenář setká v knihách a časopisech, vyjímaje slova výlučně odborná, zřídka se vyskytující. Slovník ten bude však i výbornou propagační pomůckou, neboť slova mezinárodní, každému průměrně vzdělanému člověku známá, úmyslně nebyla ve slovníku opomíjena, aby neesperantista na první pohled viděl mezinárodní základ esperanta a tím geniální snadnost díla Zamenhofova. Jeho zájem o esperanto bude jistě upoután, jelikož shledá, jak velké množství slov esperantských vlastně již předem zná. — Slovník sestavili Rudolf Hromada a O. Petr. Cena vázaného výtisku 6 Kč. Objednávky vyřizují se v nakladatelství „Nového Ljdu“ Brno, nebo v administraci „La Progreso“.

Čefečovy klíče esperanta vydal Čs. Esp. Institut, Praha II., Křemencová, 17. Cena 60 haléřů, 100 kusů 50.— Kč. Objednávejte hromadně pro propagaci!

DE LA ELDONANTO

— Ni multe petas pardonon de niaj abonintoj pro la malfrua apero de la maja numero. Ni estis treege okupitaj per kelkaj urĝaj aferoj. Ankaŭ grandan parton da tempo, pli saĝe uzebła, rabis al ni dissendado de admoniloj al la ŝuldantoj. Ni esperis ke por la regula apero de la unuaj kvar numeroj, la legantoj rekompencos al ni per regula pagado. Parto tion faris kaj ni multe dankas al ili, sed la aliaj...?

— Multe malfaciligas nian laboron ekz. personoj, kiuj dum la tuta jaro akceptas ĉiujn numerojn, sed kiujn estas necese kvinfoje admoni antaŭ ol ili pagas por tio, kion ili akceptas. Kalkulu la elspezojn por ripete sendataj pagiloj, por kovertoj, afranko kaj tempon perditan. — La administracio al neniu trudas la gazeton; se iu ne deziras ĝin, sufiĉas resendi la unuan numeron. Sed se oni ne faras tion kaj akceptas la pluajn numerojn, tiam ne nur bona moro, sed ankaŭ la tribunalaj verdiktoj diras, ke la gazeto devas esti pagata, eĉ se ĝi ne estis formale mendita. — Resendante numeron, ne forŝiru la adresfolion, ĉar kiamaniere la administracio povas scii, kiu resendis?

— Se vi informas nin pri via nova adreso, indiku ankaŭ la malnovan. Se en via loko ne estas poŝta oficejo, ne forgesu aldoni lokon de poŝto, ĉar niaj nomaroj estas aranĝitaj laŭ la poŝtoj.

— La venonta numero aperos en septembro. Jare ni eldonas 10 numerojn, en julio kaj aŭgusto la gazeto ne aperas, pro tio oni ne bonvolu plendi pri nericevo de julia kaj aŭgusta numeroj.

— Amuzenigmoj, kelkafoje publikigitaj, ne trovis plaĉon de niaj abonantoj, juĝante laŭ tio, ke neniu sendas la solvon. Tial ni ne plu daŭrigos ilin.

— Redaktoro de ĉiu gazeto ŝatas scii opinion de siaj legantoj. Ankaŭ ni danke akceptos ĉiujn opiniojn, kritikojn, proponojn kaj ĉefe — kunlaboraĵojn.

— Por ke nia gazeto estu fakte tribuno de ĉs. esperantistoj, ni estas pretaj malfermi la rubrikon: „Plaĉa kaj neplaĉa“, kie niaj amikoj povos skribi siajn opiniojn kaj kritikojn ne nur pri la gazeto, sed pri nia movado, enlanda kaj eksterlanda. Uzu tiun eblecon. Ne timu diskuton. Se ĝi estas objektiva, konkreta, ĝi helpas multe.

— Oriento ĉ. 2 následkem politické si-

tuace v Číně nedošlo. Číslo 3. dosud vydáno nebylo.

— Ni estas treege dankaj al la personoj, kiuj respondis nian sinceran leteron pri R. K. La ceteraj bonvolu afable respondi ĝis la 5. Julio, por ke ni povu fari finan kalkulon.

KIU INSTRUISTO

en pli malgranda ĉeĥa vilaĝo aŭ urbeto akceptus dum la ferioj 14 jaran filon de germanlingva samideano? Mi preferus tiujn lokojn, kie li trovus samajn kamaradojn kaj eventuale instruadon en ĉeĥa lingvo. Skribu detalaĵojn kaj kondiĉojn ĉeĥlingve al samideano Max Steinhauer, Trutnov, Walhallastrato 3.

Frazeologický slovník česko-esperantský

od L. Riedla - V. Čánského vyšel.
41 stran, cena 5 Kč. Nepostrádatelné.

La bone konata kaj ĉie tre ŝatata helpilo

BĚS ADRESARO

de esperantistoj el ĉiuj landoj
aperos denove - jam en 6.-a eldono aŭtune 1926
Sendu kiel eble plej baldaŭ vian aliĝon!

Tarifo.: Simpla aliĝo 3 Kč (fremdlande 0.25 Fsv), aliĝo kun adresaro 5 Kč (0.50 Fsv), publikigo de portreto 5 Kč (0.50 Fsv), anonca linio 2.50 Kč (0.25 Fsv). - Detalan prospekton (ĉeĥan aŭ esperantan) sendas

Bohema Esperanto-Servo, Moravany v Č. (Ĉsl.)

Obchodní terminologii esperantskou
najdete ve výborné knize

ROBERT KREJZ:

ESPERANTO IN HANDEL UND VERKEHR

Texty esperantské a německé. Vydal F. Hirt & Sohn v Lipsku. — 112 stran, cena 16 Kč.

Biblioteko Tutmonda

fmy R. Mosse Berlin vydala prvni svazek:

PROSPER MERIMÉE:

Mateo Falcone
kaj aliaj rakontoj

64 stránek, krásná úprava. Předplatte si 10 svazků za 32 Kč.

Z ESPERANTSKÉHO SVĚTA

Naše ministerstvo pošt o esperantu. Podle usnesení Mezinárodní telegrafní unie bylo esperanto v mezinárodním telegrafickém styku od 1. listopadu 1926 postaveno na roveň se všemi národními jazyky. Naše ministerstvo pošt a telegrafů vydalo výnos, kterým se přiznává esperantu toto právo ve vnitřním styku československém již od 15. dubna. Esperanto učinilo opět velký krok kupředu.

Esperanto na bulharské poště. Po rozhodnutí Mezinárodní telegrafní unie, kterým bylo esperantu pro mezinárodní telegrafní styk uděleno právo živeho jazyka, vydávají nyní jednotlivé státy výnosy, kterými poskytují tuto výhodu esperantu i pro styk vnitrozemský. Nedávno to bylo naše ministerstvo pošt a telegrafů a nyní rozeslala toto nařízení i telegrafní správa bulharská, která v příslušném výnosu doporučuje zároveň všem telegrafním zaměstnancům učení esperantu. K výnosu jest přiložena tabulka se stručnou učebnicí esperanta, která musí býti podle nařízení vyvěšena v každém telegrafním úřadě Bulharska.

Českoslovenští radioamatéři pro esperanto Sjezd československých radioamatérů, konaný 30. května v Brně, jednal o zavedení esperantských rozhlasů do programů našich vysílacích stanic a vydal toto prohlášení: Ve shodě a v rozsahu resoluce prvního kongresu Mezinárodní unie radioamatérské v Paříži přijaté dne 17. dubna 1925 uznáváme nesnáze v mezinárodních stycích zaviněné růzností jazykovou a rozhodli jsme se doporučiti studování a užívání esperanta jako výpomocné řeči pro vzájemné dorozumění i pro vysílání a rovněž tak pro tlumočení obsahu v překladu v časopisech a na kongresech. Totéž doporučujeme pro radio telegrafní spojení v těch případech, kdy korespondující nebudou se moci dorozuměti národním jazykem. — Přes často projevená přání jsou u nás esperantské rozhlasové stáje ještě vzácností a dosud nemáme esperantského radiokursu. Bylo by záhodno, aby náš Radiojournal vzal zřetel na tuto novou resoluci svých abonentů a následoval tak příkladu velkých stanic zahraničních, u nichž esperantský rozhlas jest pravidelnou částí programu.

Esperanto jazykem skautů. K usnadnění vzájemných styků mezi skauty při jejich cestách do ciziny i v dopisování vytvořil se mezinárodní Esperantský svaz skautů, jenž má členy skoro ve všech zemích světa a jehož společným jazykem jest esperanto. Jmenovaný svaz pořádá letos svůj letní tábor v Československu. O sletových dnech se sejdou v Praze jeho členové, skauté různých národností, a 7. července se odeberou do Vojkova u Řičan, kde postaví své stany. Tábor potrvá několik týdnů a budou odtud pořádaný výlety do různých míst Československa. Jediným jejich jazykem bude esperanto. Skauti se vypravují často na cesty do zahraničí

ale bývá mezi nimi vždy jen několik málo jednotlivců, kteří se pak mohou v cizině aspoň částečně dorozuměti, často i jazykem cizím pro obě strany. Těžko však může vzniknouti pravé skautské přátelství, chtějí-li se u nás holandské skauty dorozumívati angličtinou a budou-li skauti českoslovenští při své letošní výpravě do Litvy, Lotyšska, Estonska a Finska hledati v oněch zemích skauty mluvící snad německy. Výborně by se zde však osvědčilo esperanto hovořené ve všech těchto státech četnými skauty, kteří by se s radostí ujali každé návštěvy z ciziny. Všechna mezinárodní hnutí a mezi nimi obzvlášť skautské potřebuje nevyhnutelně společného, snadno naučitelného jazyka, jímž jest esperanto

Mezinárodní Úřad Práce doporučuje esperanto. Při osmé konferenci M. Ú. P. konané nyní v Ženevě vydali zástupci dělnictva toto rozhodnutí: Dělnická delegace přesvědčila se při schůzích o nesnázích, které působí různost jazyků a pozorovala, že nebylo možno překonati tyto nesnáze použitím tří národních jazyků. Delegace prohlašuje proto, že jazykový problém vážně překáží úplnému dorozumění mezi dělníky různých zemí a jejich spolupráci Z toho důvodu navrhuje dělnickým organizacím národním a mezinárodním i jednotlivým jejich členům, aby obrátili svůj zřetel na užití mezinárodního jazyka esperanta, čímž by byla tato otázka dokonale rozřešena. — Resoluce byla předložena Mortisheem, zástupcem irských dělníků a předseda belgické delegace Mertens doporučil jí vše ku přijetí ohlásil, že jí odevzdá též Mezinárodní federaci odborových svazů, jejímž jest místopředsedou. Ve prospěch věci promluvili též Maďar Jasjai a Angličan Pugh, kteří připomněli, že v jejich zemích se odborářské organizace již rozhodly užívati v mezinárodních stycích esperanta. Delegát jihoafrického dělnictva Curran oznámil, že po svém návratu vstoupí do esperantského kursu, který zřídily tamní syndikáty. Rozhodně pro esperanto se prohlásil rovněž sekretář Mezinárodní federace křesťanských syndikátů Serarens. Též ve vládní delegaci ovládali někteří delegáti esperanto; byl to Saralegui za vládu španělskou a japonský vládní delegát Sakurai.

Esperanto dětem. Německý dětský týdeník Pit und Pat vydávaný ve 200.000 výtiscích uveřejňuje esperantský kurs, řízený majitelem berlínské obchodní školy drem Flattauerem. Mnoho tisíc dětí se učí nyní v Berlíně podle tohoto listu esperantsky a vydatelství zaplatí několika nejlepším žákům cestu k letošnímu světovému kongresu esperantskému v Edinburku.

Angličané hlasují pro Esperanto. Valná hromada svazu kreslířů stavitelských a lodářských, jež se konala 4. dubna v Edinburku, vydala jednohlasné doporučení ke svým členům, aby se ku podpoře mezinárodního dorozumění učili esperantu.

YMCA pro esperanto. Společnost YMCA pozvala ústřední organizaci esperantskou, aby se účastnila jejího světového kongresu ve dnech 1.—5. srpna v Helsinkách. K žádosti některých delegátů bude při jedné schůzi tohoto kongresu jednacím jazykem esperanto.

Esperanto ve švédském parlamentě. K návrhu poslance Lindhageny jednal švédský parlament o zavedení esperanta do švédských škol. Obšírná debata, při které byl návrh sice zamítnut, ukázala, že má esperanto již mnoho přátel ve švédské sněmovně. Jest naděje, že se nové jednání o tomto předmětu nemine s úspěchem.

Cook a esperanto. Evropské jízdni řady firmy Thos Cooks & Son obsahují esperantské rozhovory k potřebě cestujících.

Esperanto prospívá národnímu písemnictví. Japonská novela Deklarace byla přeložena do esperanta a podle tohoto esperantského překladu vyšla nyní v maďarském jazyku. Román Marta od polské spisovatelky Orzeszkové byl převeden do japonštiny rovněž podle esperantského překladu a před časem bylo uveřejněno v různých zemích několik ukázek našeho písemnictví, převedených vesměs z esperanta. V překladech pořízených přímo z cizích jazyků bývají, jak známo, často dosti vážné chyby, kdežto při překladech přes esperanto jest dosaženo vždy největší přesnosti. Málokdo se naučí ovládati cizí jazyk naprosto dokonale, což jest však snadno možné při esperantu.

Esperanto v pražském Klárově ústavu slepců. Z 29 žáků, kteří docházeli roku 1925 do pokračovací školy tohoto ústavu, učilo se češtině 12, němčině 21 a esperantu 27. Mimo to bylo v esperantském kursu několik žáků-externistů, pražských slepců bydlících mimo ústav.

Praktické užití esperanta. Maďarská literární společnost akademická La Fontaine, kde se schází pokroková společnost maďarská, pořádá občas večery věnované písemnictví některého národa. Jeden z posledních slavnostních večerů společnosti byl určen literatuře esperantské, která má též v Maďarsku několik pozoruhodných představitelů. Schůzi zahájil hlavní sekretář společnosti, maďarský spisovatel Béla Vikár, známý překladatel z finštiny a z jiných jazyků a člen maďarské Akademie věd, přednáškou o tom, jak se stal esperantistou. — Slíbil jednou slavnému maďarskému malíři Zichymu, že mu přeloží gruzínské básně, ale když se k tomu chystal, nemohl naléztí vhodné učebnice ani učitele tohoto jazyka. Diplomatické ani vědecké jeho styky mu nepomohly v této věci. Tehdejší předseda společnosti La Fontaine, jenž ovládal esperanto, napsal k žádosti spisovatele Vikára zástupci světového svazu esperantského v Tiflisu, jehož pomocí se skutečně podařilo opatřit mladého gruzínského učitele, jenž přijel do Maďarska. Zůstala zde však nesnáze, neboť onen gruzínský učitel znal jen svou materštinu a esperanto. Vikár se musil tedy naučit esperantsky, což mu bylo ovšem hračkou, jelikož ovládal již několik jazyků. Za krátkou dobu mohl se Vikár věnovati učení gruzínštině, při němž vyučovacím jazykem bylo esperanto. — Ve vědecké práci bylo použito esperanta, kdy ostatní pomůcky naprosto selhaly.

Esperantský radiokurs na Bílé Rusi. Běloruská ústřední radiostanice v Minsku vysílá vždy v pondělí v 8 hodin večer na vlně 950 kurs esperanta o němž byl projevěn v zemi velký zájem. Tamní radioamatéři hledají dopisovatele o pokrocích radia v jiných zemích. Dopisy psané esperantem budtež adresovány na radiostanici: Minsk. Sovjetskaja 47, Radio-Studio, U. S. S. R., která je odevzdá svým posluchačům k přímé odpovědi.

Esperantský ústav v Pekingu svolal tamní esperantské organizace k společnému jednání o krocích, které nutno podniknouti k umožnění rychlejšího pokroku esperanta ve všech krajinách Číny. Ministerstvu vyučování byla předložena nová žádost s podpisy mnoha vynikajících Číňanů, v které byl vyzdvížen velký význam, jež má esperanto pro moderní Čínu.

Povinné vyučování esperantu. Městská obchodní škola v Lyonu, kde se vyučuje též esperantu, rozhodla se ustanovit návštěvu tohoto předmětu za povinnou pro všechny žáky tohoto ústavu.

Dopravní dělnictvo pro esperanto. Mezinárodní federace dopravních dělníků pokusila se přikloniti esperantem nesnáze v korespondenci se zahraničními organizacemi. Nyní užívá s úspěchem tohoto jazyka ve svých stycích s odbory v Japonsku, Číně, Turecku, Persii a v baltických státech. S některými zeměmi dopisuje dokonce výhradně v tomto jazyku.

Angličané pro esperanto. Britská Unie pro Svaz národů uveřejnila toto prohlášení: Britská Unie jest si vědoma, že vzájemné dorozumění jest základním požadavkem mezinárodní dohody a vítá proto rozhodnutí Britského svazu pro podporu věd, kterým doporučuje se mezinárodní pomocný jazyk osobám, jež neznají řeči národu, s kterým se stýkají. Unie vzala na vědomí úsudek jmenovaného svazu, že latina jest příliš nesnadná k tomuto účelu a že přijetím národního jazyka by byly dány onomu národu nepřiměřené výhody, což by vzbudilo žárlivost. Britská Unie pro Svaz národů stává se proto za Britský svaz pro podporu věd, jenž se rozhodl pro esperanto pro jeho snadnost, jednoduchost, pro správné zásady, na kterých spočívá a pro rozšíření, jehož esperanto již dosáhlo. Unie by uvítala s potěšením vyzvání Svazu národů k členským státům, aby podporovaly vyučování esperantu ve svých školách a žádost S. N. na Mezinárodní výbor pro duševní spolupráci, aby navrhl způsob, jak by se esperanto mohlo s urychlením státí všeobecným dorozumivacím prostředkem mezi národy,

Vědecká díla esperantská v Japonsku. Profesori různých oborů na japonských vysokých školách vydávají v poslední době namnoze svá díla psaná esperantsky a přestávají užívat k tomuto cíli angličtiny. Nově vyšla čísla 50 a 51 oficiálního časopisu Scientific Papers of the Institute of Physical and Chemical Research obsahuje esperantem psaná vědecká pojednání profesorů Maeda a Janame. Dosud byl psán tento list jen v angličtině.

Španělská vláda podporuje vyučování esperanta. Španělské ministerstvo vyučování dalo esperantské škole španělského svazu esperantistů subvenci 2000 peset pro rok 1926. Ministr obchodu jest protektorem letošního kongresu jmenovaného svazu a královský komisař pro turistiku ohlásil vydání esperantských propagačních tiskopisů zvoucích k návštěvě Španělska.

Radioamatérský kongres v Moskvě pro esperanto. Kongres ruských radioamatérů, konaný v Moskvě za účasti 322 delegátů z celé země, rozhodl se přijmouti pro styky s cizinou mezinárodní jazyk esperanto. Moskevská stanice vysílá na vlně 1450 každou neděli od 9:30 do 10 hodin kurs esperanta a pak od 10:30 do 11 esperantské přednášky o různých předmětech.

Japonský kurs esperanta radiem. K mnohým stanicím evropským, americkým a australským, které vyučují své posluchače esperantu, přistupuje nyní i Japonsko. Esperantské rozhlasové vysílání z různých japonských stanic již často, avšak teprve nyní dochází k pravidelnému vysílání esperantského kursu. Vysílá jej stanice Dairen, avšak druhé stanice se již připravují, že následují jejího příkladu. Na korejském poloostrově jsou vysílány nyní z hl. města Seulu esperantské přednášky.